

Scenariusz zajęć integracyjnych dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych opracowany w ramach szkolenia nauczycieli kształcenia specjalnego.

Temat: Zajęcia integracyjne „Inni, lecz tacy sami”

Cele ogólne i szczegółowe:

- uczeń definiuje rodzaje niepełnosprawności,
- uczeń przełamuje stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych,
- uczeń postrzega osoby niepełnosprawne jako partnerów wspólnych działań,
- uczeń zna sposoby wspierania osób niepełnosprawnych.

Środki i metody:

mini wykład, technika niedokończonych zdań, prezentacja, film, burza mózgów, gry dydaktyczne.

Formy pracy:

- praca z całym zespołem,
- praca w grupach,
- praca indywidualna.

Przebieg zajęć:

1. Zajęcia rozpoczynamy od uzupełnienia zdań przygotowanych przez nauczyciela. Zostaną one odczytane na końcu zajęć:
 - Osoba niepełnosprawna kojarzy mi się ...
 - Niepełnosprawność traktuję jako ...
 - Widok osoby niepełnosprawnej wywołuje we mnie
2. Mini wykład nauczyciela:

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wprowadza następujące pojęcia niepełnosprawności, uwzględniając stan zdrowia człowieka:

- Niepełność - każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- Niepełnosprawność - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami. Niepełnosprawność dotyczy całej ludzkości, nie można obarczać problemami związanymi z niepełnosprawnością mniejszości społecznych - każdy człowiek może doświadczyć pogorszenia stanu zdrowia i stać się osobą niepełnosprawną.

Rodzaje niepełnosprawności:

- osoby niesłyszące lub słabo słyszające,
- osoby niewidome lub słabo widzące,
- osoby z niepełnosprawnością ruchową,
- osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
- osoby z zaburzeniami w komunikowaniu się w tym z autyzmem,
- osoby niedostosowane społecznie,
- osoby z chorobami przewlekłymi.

Nauczyciel podkreśla, że niepełnosprawni żyjąc obok nas pragną być traktowani normalnie, nie potrzebują litości, a jedynie normalnej ludzkiej życzliwości.

3. Doświadczenie niepełnosprawności – praca w grupach.

a) osoba niewidoma – uczniowie z zawiązanymi oczami rozpoznają przedmioty umieszczone w woreczku (łyżeczka, pasta do zębów, klej, mazak itp.); wykonują rysunek np.: domku, kwiatka ...; dopasowują kształty, układają puzzle, układają wyrazy z wyciętych liter.

b) osoba niesłysząca – na podstawie fragmentu filmu emitowanego bez głosu uczniowie indywidualnie odtwarzają dialogi i porównują je.

c) osoba niepełnosprawna ruchowo – uczniowie otrzymują rękawice kuchenne i mają za zadanie pozbierać drobne przedmioty.

d) osoba z zaburzeniami w komunikowaniu się – uczniowie przekazują sobie 3 zdaniową informację o wyjeździe w góry, wykorzystując komunikację pozawerbalną.

4. Po wykonaniu zadania uczniowie w grupach i indywidualnie dzielą się spostrzeżeniami - dyskusja.

5. Prezentacja filmów:

„Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnością - część 1”

„Savoir - vivre wobec osób z niepełnosprawnością - część 3”.

6. Nauczyciel prosi uczniów, aby w parach napisali na paskach papieru zasady obowiązujące w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi.

Podaje kilka przykładów:

- Nie lituj się.
- Zapytaj czy osoba niepełnosprawna potrzebuje pomocy Nie obrażaj się, jeśli spotkasz się z odmową.
- Wspieraj, a nie wyręczaj.
- Możesz patrzeć na osoby niepełnosprawne. Jednak pamiętaj, że dłuższe gapienie się może je onieśmielać, denerwować, a nawet budzić lęk, złość.
- Nie zapominaj, że możesz się uczyć od osoby niepełnosprawnej.

W przypadku małej aktywności uczniów nauczyciel może skorzystać z filmu - „Savoir vivre wobec osób niepełnosprawnych – zakończenie”.

7. Nauczyciel z uczniami analizuje zapisy dokonane przez uczniów na wstępie. Jeżeli nie ma skojarzeń negatywnych, przytacza kilka funkcjonujących w świadomości społecznej mitów związanych z osobami niepełnosprawnymi. Wyjaśnia, dlaczego nie są one prawdziwe, a często nawet bardzo krzywdzące, np.: niepełnosprawny = głupi, niepełnosprawny to wariat, niepełnosprawność to kara za grzechy, bieda, patologia, itp.

8. Nauczyciel proponuje przełamywanie stereotypów myślowych na temat osób niepełnosprawnych:

- To, że ktoś jest niewidomy, nie zawsze oznacza, że zupełnie nie widzi.
- To, że ktoś jest niesłyszący, nie oznacza, że jest absolutnie głuchy.
- To, że ktoś jest niesprawny intelektualnie, nie oznacza, że nie myśli.
- To, że ktoś jeździ na wózku, nie oznacza, że jest niezaradny życiowo.

9. Wsparcie osób z niepełnosprawnością – burza mózgów.

10. Sposoby wspierania osób z niepełnosprawnością – pogadanka wg poniższego porządku, odwołująca się do obserwacji i doświadczeń uczniowskich:

- integracja społeczna, opieka prawna, socjalna, medyczna, instytucje wspierające;
- rehabilitacja;
- przyjazne rozwiązania architektoniczne;
- sprzęt rehabilitacyjny, medyczny, protezy;
- kształcenie, zatrudnienie.

11. Podsumowaniem zajęć mogą być stwierdzenia porządkujące wiedzę z lekcji i określające stosunek do osób z niepełnosprawnością:

- Stosunek do niepełnosprawnych określa poziom naszego człowieczeństwa.
- Każdy człowiek ma swoją godność, ma prawo żyć, uczyć się, bawić się, kochać, realizować swoje marzenia.
- Każdy jest inny, ale wszyscy są równi wobec prawa.
- Wszystkich należy traktować z należyтым szacunkiem.

Powyższe hasła nauczyciel przyczepia lub zapisuje na tablicy.

Materiały do wykorzystania na zajęciach:

<http://www.unic.un.org.pl/niepelnospewnosc/definicja.php>

<https://www.youtube.com/watch?v=NbyeqyFGTm0>

<https://www.youtube.com/watch?v=0u-FsOd8REQ>

Dodatkowo nauczyciel może wykorzystać film „Empatia w szkole”.

<http://edunews.pl/edukacja-i-rodzice/rady-i-inspiracje/3491-empatia-w-szkole>

Scenariusz i załączniki opracował zespół pod kierunkiem Danuty Momot w składzie:

1. Bruderek Agnieszka
2. Cwalina Małgorzata
3. Florczyk Małgorzata Ewa
4. Grodzka Iwona
5. Prusińska Gabriela
6. Rocka Izabela
7. Rusiłowicz – Kleczyńska Zofia
8. Sobuta Katarzyna
9. Wojtczak Ewa Jadwiga.

Załączniki:

Do punktu 1.

1. Osoba niepełnosprawna kojarzy mi się
2. Niepełnosprawność traktuję jako ...
3. Widok osoby niepełnosprawnej wywołuje we mnie

Do punktu 6

1. Nie lituj się.
2. Zapytaj czy osoba niepełnosprawna potrzebuje pomocy Nie obrażaj się, jeśli spotkasz się z odmową.
3. Wspieraj, a nie wyręczaj.
4. Możesz patrzeć na osoby niepełnosprawne. Jednak pamiętaj, że dłuższe gapienie się może je onieśmielać, denerwować, a nawet budzić lęk, złość.
5. Nie zapominaj, że możesz się uczyć od osoby niepełnosprawnej.

Do punktu 8

1. To, że ktoś jest niewidomy, nie zawsze oznacza, że zupełnie nie widzi.
2. To, że ktoś jest niesłyszący, nie oznacza, że jest głuchy absolutnie.
3. To, że ktoś jest niesprawny intelektualnie, nie oznacza, że nie myśli.
4. To, że ktoś jeździ na wózku, nie oznacza, że jest niezaradny życiowo.

Do punktu 11

1. Stosunek do niepełnosprawnych określa poziom naszego człowieczeństwa.
2. Każdy człowiek ma swoją godność, ma prawo żyć, uczyć się, bawić się, kochać, realizować swoje marzenia.
3. Każdy jest inny, ale wszyscy są równi wobec prawa.
4. Wszystkich należy traktować z należyтым szacunkiem.